"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
M. Popovich, Secretary.

Subscription per year $4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Мекгреґор, у Вінніпеґу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік $4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

СОЦІЯЛІСТИ НЕВДОВОЛЕНІ.

Буржуазна преса подає, що помірковані соціялісти Европи невдоволені тимчасовим рапортом британської делеґації про положення в Радянських Республіках. Невдоволені, мовляв, дуже прихильним тоном цього рапорту, без всяких застережень.

В свойому рапорті британська трейд-юнійна делеґація, що їздила до Радянських Республік для інвестиґації, каже, що соціяльні, політичні і економічні умовини там дуже значно поліпшилися від часу першої візити британських трейд-юніоністів в Радянських Республіках в 1920 р. Фінансові умовини там більше певні, чим вони цього надіялися; справа помешкань поправляється дуже скорим темпом; робиться великанські з'усилля, щоб цілковито знищити неграмотність; докладається всіх старань задля підняття морального життя; в релігійних справах панує повна свобода і т. д. і т. п.

Таким рапортом буржуазія і її льокаї соціял-зрадники страшенно невдоволені. Але буржуазна преса хитра і знає, що сказати тільки, що буржуазія цим рапортом невдоволена, то це нікого не здивує. Тому вона тикає пальцем на соціялістів і каже, що, мовляв, ці "порядні люде" невдоволені. Вона завжди закривається соціял-зрадниками, відколи ці останні пішли отверто до ньої на службу.

Чим-же невдоволені панове соціялісти? Чи тим, що британська делеґація дала такий прихильний Радянським Республікам рапорт, чи тим, що в Радянських Республіках умовини поліпшуються і з дня на день трудові маси перемагають там всі труднощі та успішно будують нове життя?

Панове соціялісти невдоволені одним і другим. Рапорт британської делеґації, це ніж в їхне подле серце. Та-ж він виявляє всю їхню подлу брехню проти Радянських Республік і виставляє перед робітниками західної Европи й Америки соціял-зрадницький обман в правдивому світлі. Робітники стануть відвертатися від їхньої на нічім неоснованої, видумуваної поза границями Радянських Республік брехні, бо повірять фактам, що їх провірили очевидці, члени британської делеґації. Не буде можна так успішно вести робітників на шнурку брехні на послуги буржуазії у її змаганнях проти Радянських Республік. Невдоволені вони і тим, що Радянські Республіки справді успішно відбудовують знищену контрреволюційними бандами країну і господарку, успішно розвивають промисл, нищать темноту, будують свою пролетарську культуру, словом, будують з успіхом новий суспільний лад і нове людське життя.

Соціял-зрадники не люблять чути про успіх Радянських Республік, бо це-ж вибиває ґрунт з під їхнього еволюційно-реформістичного становища. Вони завжди говорили, що Радянські Республіки не можуть мати успіху, бо соціялістична республіка можлива тільки в так високо промислово розвиненій капіталістичній країні, якої ще на світі немає і тільки тоді, коли робітники й буржуазія переконаються і мирно погодяться, що на таку республіку вже настав час. А тут Радянські Республіки живим прикладом завдають брехню мудруванням соціял-зрадників і позбавлять їх дальшої можливости обманювання робітників і провадження їх на услуги капіталізму.

Рапорт британської делеґації матиме величезний вплив на зміну думок і відношення міліонів організованих трейд-юнійних робітників західно-европейських і американських країн до Радянських Республік. Він допоможе також справі всесвітного обєднання трейд-юнійного руху. Цего найбільше не люблять ні буржуазія, ні соціял-зрадники. Але на ніщо не здадуться їхні брехні, якими вони й на дальше будуть намагатися залякувати робітників перед всім, що говорять робітничій клясі комуністи, бо робітники на досвіді переконаються, що комуністи мають слушність, що Комуністична Партія одинока веде трудові маси по правильному шляху до їхнього визволення з ярма капіталізму.

ЕЛЄКТРИЧНА КОМПАНІЯ В ВІННІПЕҐУ.

Вінніпеґська Електрична Компанія проголосила на днях, що вона є вже в спромозі виплатити і виплатить в лютім 1925 року своїм пайщикам (шейрголдерам) дивіденди. Але ця сама компанія винна містові Вінніпеґ близько пів міліона доларів і не поспішає, щоб їх заплатити. Інтерес пайщиків стоїть на першому місці, а інтерес міста Вінніпеґу на останньому.

Довг, про який згадуємо, винна компанія Вінніпеґові вже давно і був він значно більший. Міський уряд, поки складався майже виключно з представників і прислужників фінансових, промислових і торговельних корпорацій, про сколектовання цего довгу не дбав. Коли збільшилося робітниче представництво в міській раді і мейором міста став робітничий представник, тоді піднято акцію за сколектованням довгу електричної компанії. Компанія мусіла заплатити частину свого довгу, але осталася ще спора сума до сколектовання.

Як відомо, мейором міста вибрано під час останніх виборів представника і оборонця великих інтересів. Крім нього в Міській Раді, як і попередно, є більшість протиробітничих алдерменів. Не дивно, отже, що Вінніпеґська Електрична Компанія, замісць платити містові свій довг, виплачує своїм пайщикам дивіденди.

Вінніпеґська Електрична Компанія провадить боротьбу з міською електровнею. В цій боротьбі вона має допомогу неробітничих представників в Міській Раді, які при всякій нагоді ставлять перешкоди міській електровні в її стараннях поширити і зміцнити своє підприємство. І нічого дивного, бо це-ж боротьба приватної компанії проти муніціпального підприємства і в цій боротьбі защитники приватної капіталістичної власности стають проти муніціпального підприємства.

Дж. Дж. Ґлезко, менаджер міського водяно-електричного підприємства, предложив комітетові Міської Ради плян поширення міської системи парового огрівання на 1 міліон дол. Комітет, що складається в переважній більшости з неробітничих алдерменів, вирішив цю справу полишити новому складові Міської Ради, що стане урядувати в 1925 р. Це так собі, аби справу бодай трохи відтягнути.

Не дивно, що Вінніпеґська Електрична Компанія кожного року так дуже зацікавлена міськими виборами. Являється вона чи не найвидатнішою капіталістичною спілкою у Вінніпеґу, котру завжди найблище доторкають всякі загально-міські справи. З населення цего міста нагромаджує вона казочні суми зиску, тому мусить дбати, щоб у цьому ніхто не міг її перешкодити.

А. Дж. Несбит, голова компанії, що є фіскальним аґентом для електричних компаній в Канаді, визнав, що лише за останніх чотири роки Вінніпеґська Електрична Компанія мала зарібкову надвижку около $2,000,000, що й вкладено у збільшення її власности. Зиски компанії награбовані з населення Вінніпеґу. Задля цих зисків компанія щораз більше підвищувала ціни їзди трамваями (стріткарами), але тоді, коли вона це робила, то завжди жалілася, що мусить так робити, щоб не поносити втрат.

Нині, коли виявилося, що компанія зовсім не наражалася на втрати, тільки робила величезні зиски, вона, щоб відвернути увагу населення в иншу сторону, порозклеювала в трамваях побажання з приводу різдвяних свят, в якому менаджер балакає про те, скільки то компанія грошей виплатила своїм робітникам. Ще й підчеркує ті міліони, що їх вона заплатила сотками своїх робітників за їхню тяжку працю. А все це для того, щоб відвернути увагу населення від тих міліонів доларів, які сама компанія зрабувала у тих робітників, і взяла собі як зиск.

Оці виявлені загальні рахунки Вінніпеґської Електричної Компанії показують, що населення Вінніпеґу — головно робітниче населення, бо буржуазія їздить собі здебільша автомобілями — безпотрібно платить за багато за їзду трамваями і що на цих видатках можна ощадити великі суми. Це можна зробити, перебравши трамваї на власність міста. Цього повинні робітники домагатися, коли прийде час відновлювання угоди між містом і компанією.

НАШІ "ЗАПОРОЖЦІ" В БУКАРЕШТІ.

Нівроку, чимало маємо "всеукраїнських центрів" поза межами України. Скоропадський, Василь Вишиваний (Вільгельм Габсбурґ), Петлюра, Микита Шаповал — то-ж усе "центри". Кожний із них чиясь креатура, кожен їде на чийомусь конику або везе чужого возика і, зрозуміло, співа пісні, які подобаються панові.

Шляхта польська "про запас" утримує Петлюру з петлюринятами; чеські "демократи" підхарчовують "соціялістичного" Микиту, памятаючи наше прислівя: "не тоді хортів годують, як на лови йдуть"; німецькі монархісти з ґенеральщиною, що покоштували нашого сала за гетманщини, теж мають у себе для нас гетманів і королів...

Румунська сіґуранца заходилася будувати в себе "центр" для України.

Білоґвардійська ґазета "Наша Рєчь" виходить у Букарешті) в ч.ч. 237, 238 і 239 подає докладний звіт про "державну" роботу наших "Запорожців" у Букарешті. В першій половині жовтня ц. р. там відбулася конференція (2-га вже!) української еміґрації в Румунії. Пріли на тій конференції аж 49 чоловіка на протязі 4-ох днів — 7. засідань, 10. докладів, стільки-ж резолюцій; додати ще треба "привітання", "вибори", подяки й инше й инше.... "Працездатність" надзвичайна. Та й не диво: головні крутії давно "спелісь" — єднає їх жах відповідальности за минуле.

Вели перед на конференції К. Мацієвич, Дм. Геродот, С. Дельвіґ, Г. Пороховський, Й. Пшоник і др. "діячі". Кадетствуючого федераліста, гетьманця чи монархіста "професора" Костя Мацієвича, хто його не знає, післав Петлюра послом до Румунії ще в часи свого "велічія і слави". Такою довіреною особою в Петлюри став Мацієвич не зразу. Щоб запобігти ласки в Петлюри, Мацієвич бодай не другого дня після повалення гетьмана Скоропадського на довірочній нараді петлюрівців пропонує:

— "Виберім, панове, Петлюру гетьманом. Ій-бо, він краще від Скоропадського, з мужиками впорядкується. То не шкодить, що він не гетьманського роду — голота проти Петлюри не так ревітиме..."

Само собою, що за таку "державну" думку Мацієвича було нагороджено довіррям і післано до Одеси просити на допомогу Французів і денікінців, просити до спілки з Петлюрою, бо "вибірати" гетьманів у наші часи без допомоги німецьких або французьких танків і трійливих ґазів небезпечно. Як знаємо, французьке командування не схилилося до Мацієвичової пропозиції — Петлюру не "вибрали" гетьманом. Проте невдача не захитала мацієвичового престіжу в Петлюриних очах, і "дипльомат-професор" опинився у Букарешті. Був цілком вірним Петлюрі.

Та все минає. Спровокувала старого Мацієвича "сіґуранца". Переконала, що він не гірший від Петлюри. З того й почалося.

С. Дельвіґ, ґенерал царської армії, відомий знавець артілерії, ніякий Українець і ніякий політик. Але, коли вже є намір творити "центр", не можна без ґенерала.

Г. Пороховський, царський полковник, не-аби-який вояка, як тільки до бою справа доходила, зараз-же "попадав" до полону або "стратеґічно" відходив на теріторію найближчої "дружньої" держави. Останім способом дістався він і до "великої" Румунії в 1920 році. Проти радянської влади не боровся, хоч і одержав від Петлюри ґенеральські відзнаки — зачувши про наближення червоного війська з під Котюжан (біля Могилева) махнув аж до Дунаю.

Геродот і Пшоник — "демократія". Геродот український ес-ер, а Пшоник український ес-дек, довірена особа петлюрівського премієра І. Мазепи.

Оттака компанія зрадила Петлюрі й почала творити не аби-що, а "Всеукраїнський національно-громадський центр". У вересні минулого року постановили вони утворити "центра", а цього року в жовтні вже вибрали "Ініціятивну ґрупу" для того творення — за рік чимало втяли.

Постанови конференції — чудовий матеріял для гумористики. Взяти хоч-би такий уступ резолюції:

"Заслухавши доклад про сучасний стан на Україні та звернувши особливо увагу на жахливу загрозу голоду, який найостріше й найболючіше відібється на нашій національній інтеліґенції, конференція доручає комітетові прикласти всіх зусиль до того, щоб всіма можливими способами допомогти їй перебути ці тяжкі часи".

Непомиляємося — "всі можливі способи" обмежуються допомогою "сіґуранці" орґанізувати наскоки на радянську теріторію, та й то невдалі.

Конференція подякувала за допомогу "обєднаному румунському народові в особі його верховної влади і правительства" і привітала "героїчну Грузію" за повстання проти радянської влади.

Отже маємо ще один "національний центр", який спирається на підтримку "великої" Румунії.

Оттаке то втяли наші "запорожці" — "професори", ґенерали й ес-ер з ес-деком.

Ю. Тютюник.

З міжнародного робітничого руху

ФРАНЦУЗЬКА КОМПАРТІЯ ВІТАЄ БОРОТЬБУ ЄГИПТУ.

Політичне бюро французької Комуністичної Партії надіслало єгипетській національній раді телеґраму, в якій французька компартія вітає боротьбу Єгипту й Судану за національне визволення зпід ярма англійського імперіялізму. Боротьба, як проти англійського так і проти французького імперіялізму, говориться в телеґрамі, повинна провадитись під гаслом об'єднання руху пригнічених кольоніяльних народів з революційною боротьбою англійської та французької робітничої кляси.

РЕВОЛЮЦІЙНІ РОЗРУХИ В ЯПОНІЇ.

Дайренські та японські ґазети в коротких телеґрамах повідомляють про великі політичні розрухи в Токіо та Нагою. Японська жандармерія чинить масові арешти по всій країні. У розрухах беруть участь робітники та студенти, що виступили проти мілітаризації шкіл. Скрізь поширюють проклямації, в яких закликають до скинення теперішнього уряду.

Найбільш поширилися розрухи в Нагою, де місцева залога не може впоратися з повстанцями. У Нагою жандарми ніби-то викрили нову змову проти регента, в звязку з чим вчинено масові арешти. Ґазети не подають подробиць цієї "змови".

У звязку з майбутнім відвіданням японською імператрицею Кіото та Осаки, поліція побоючися замаху, заарештувала в обох містах біля 4,000 політично "неблагонадійних". Міністер юстиції вимагає заслання "небезпечних" елементів на далекі острови.

ДЕМОНСТРАЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ КОМПАРТІЇ.

Німецька Комуністична Партія організувала велику демонстрацію на користь єдности професійного руху. Одноголосно ухвалено протест проти вбивства комуніста Яна Томпа естонськими катами.

ПРОЦЕС КОМУНІСТІВ В НІМЕЧЧИНІ.

Прокурор, що обвинувачує фрейбурзьких комуністів, зажадав для 13-ти головних обвинувачених тюремного увязнення на термін до 8-ми років, для инших обвинувачених увязнення на термін до 2-ох років. За головного свідка обвинувачення виступав провокатор Кеберле, котрий, як він сам заявив, в 1919 році вступив до комуністичної партії з метою шпигунства.

В НІМЕЧЧИНІ ЗВІЛЬНЯЮТЬ 24,000 ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

На зібранні 11,000 робітників залізничих майстерень в околицях Кельну обговорювано майбутнє звільнення понад 24,000 залізничників. Робітники настільки обурені соціял-демократами, що їх вважають за виноватців цього звільнення, що навіть соціял-демократичні робітники гостро виступали проти своїх проводирів.

У революції, ухваленій зібранням, вимагають утворення єдиного фронту всіх залізничників для боротьби проти масового звільнення та за підвищення заробітньої платні.

СТРАЙК ТЕКСТІЛЬЩИКІВ У ПОЛЬЩІ.

Згідно з постановою конференції робітничих делеґатів, 27. листопада почався загальний страйк лодзинської текстільної округи. До нього приєднались навіть жовті християнські профспілки. В ночі страйковий комітет одержав звістку, що до страйку приєднуються й текстільщики Більську, Ченстохова, Бялої, Білостоку, Здунської Волі й багатьох инших місцевостей. Виходить, що страйк охопив усю текстільну промисловість Польщі. Робітники вимагають підвищення заробітної платні.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

ЖИТЛОВИЙ ПОДАТОК НА СЕЛЯНСЬКІ ХАТИ.

Сойм ухвалив проєкт військового міністерства, за яким селянство на кресах мусить давати помешкання для офіцерів та унтерофіцерів військових частин, які у великій кількості розташовано тепер на кресах. Коли-ж хто не захоче дати помешкання, то адміністрація матиме право реквізувати.

Оплачування офіцерських кватир переводитиметься за рахунок житлового податку, який накладається на селянство. Цей проєкт ухвалено, не зважаючи на протест посла "Визволення" Вендягольского, який зазначив, що цей закон викличе нове гостре незадоволення між селянами і що нові податки — неможливі, бо поліцію й армію повинна утримувати держава, а не її частина — кресі.

БІЛО-ПОЛЬСЬКИЙ ТЕРОР.

Призначення кількох ґенералів на посади воєвод на кресах спричинилося до нового терору. Загін польських уланів разом з новогрудською поліцією напав в ночі на село Загіря, Новогрудського повіту. Улани з поліцейськими вдирались у хати мешканців, стягали з постелів, примушували селян викидати збіжжя, начеб-то, щоб упевнитися, що там нема зброї. Трус не дав ніяких наслідків, тільки в одного селянина було знайдено де-кілька патронів від рушниці. Поліція та улани тяжко побили 30 селян. 25 селян арештовано та замкнено в Новогрудській вязниці.

НОВИЙ НАПАД ПОВСТАНЦІВ.

На Волині відбулося багато нових повстанських нападів.

В Луцькому повіті спалено хутір. В Кремінецькому районі з'явився великий загін повстанців, який зруйнував чимало панських маєтків. У всіх випадках напади повстанці чинили в день. Переслідування повстанців не мали успіху.

ЗНОВУ ПІЛСУДСКІ.

На нараді, що відбулася у президента польської республіки, військовий міністер Сікорскі згодився на умови поставлені Пілсудским, в яких він вимагає надання широкого уповноваження ґенеральному інспекторові армії, на якого висувають Пілсудского.

Виходить, що "наші союзники" в Польщі оживають.

НЕВДАЧНІ ГАСТРОЛІ ЕС-ЕРА ЧЕРНОВА У ВАРШАВІ.

У Варшаві відбувся протирадянський мітінґ з участю Чернова, орґанізований пепеесівцями. На мітінґу були члени комуністичної партії Круліковський і Скрипа, а також посли українського клюбу.

Несподівано для пепеесівців виявилося, що авдиторія надзвичайно вороже ставиться до Чернова, ганебний виступ якого ввесь час припиняла гострими і бурливими протестами. Чернов мусів кілька разів зупинятися з причини великого ґаласу й свисту робітників.

Після Чернова виступив з чорносотенною промовою пепеесівський посол Гордецький. Він заявив, що між присутніми є "московський аґент" Круліковський. Але це повідомлення викликало в авдиторії ефект зовсім инший, аніж чекав промовець. Присутні зробили овацію Круліковському. Президія поспішила закінчити мітінґ і не дала слова представникам комфракції, у відповідь на що робітники одноголосно почали гукати "Хай живе СРСР." Одного з робітників, який привітав Радянську Росію, пепеесівці побили. В пепеесівських колах надзвичайно розчаровані з наслідків аґітації Чернова.

ПРИПАДКОВО.

Є у Вінніпеґу одна дуже стара і дуже дурна ґазета (старість не радість), редактор якої, коли хоче щось писати, то не йде до голови по розум, але до носа.

Здібний редактор. Ходить ногами, як читає книжку, то бере її руками, а думає... носом. Часом як задумається над редакційною, то всі дорадники з носа на папір повилазять, а редакційної таки не втне. А як напише, то дає перечитувати складачеві.

Один з читачів його ґазети запитав його раз таки через ґазету:

"Чи є така масть, щоб від неї вуса стали чорні?"

І редактор відповів:

"Вуса зголіть і будете мати спокій".

Кажу вам, відповів і не загикнувся. Там де справа торкається носа, або того, що під носом — він майстер. Тут у него розум на поготові... Часом від надмірного напруження аж вилазить з носа.

А от коли його один чоловяга запитав, що робити з адвокатами, що загирили його якусь грошеву справу, то той редактор довго длубався в носі, а нарешті порадив тому чоловікові вдатися до Арсенича.

Розумний редактор, хоч часами загикується.

Один читач його запитав, що таке "індустріяліст". Редактор відповів:

"Індустріяліст — це промисловець".

Тепер чоловік мусить питати редактора, що таке промисловець.

Тут редактор попогикає... і ніс не поможе.

А на комуністів як він сердиться... Не тому, що він сердитий, або що не любить комуністів.

Ні, цего я йому ніяк не закину. Він в політиці так розуміється, як гуска в астрономії. Колись його спитали, що таке кадетська партія, а він сказав, що це та, що вчиться в кадетському корпусі.

Кажуть, що властитель ґазети тільки тому його тримає, що він носом думає, а потилицею дивиться.

У деяких складних справах, що вимагають хоч-би й плохенького розуму, головно у політиці, той редактор каже, наприклад, так: "Канадійський Фармер" заявився за тим, що й "Український Голос". Це влекшує розвязку завдання.

Це значить: бачите, я так само поступаю, як і "Укр. Голос".

А як перевести на зрозумілу мову, то буде: я не маю третої клепки в голові і позичаю в Рипинді.

Хороший редактор, старанний редактор.

Слово педаґоґічно, пояснює "невиховуючо". А от спитайте його, що значить слово "невиховуючо", то він скаже, що то кадетська партія.

Славний редактор! Хай йому бог простить й більшого носа ростить.

Куркуленко.